

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งศึกษาถึงบทบาทชาวจีนทางการผลิตและการค้าข้าวในบริเวณ
ภาคเหนือตอนล่างหลังการสร้างเส้นทางรถไฟสายเหนือ พ.ศ. 2448 - 2488

จากการศึกษาพบว่า ชาวจีนมีบทบาทต่อเศรษฐกิจของบริเวณภาคเหนือตอนล่างใน
การจัดเก็บภาษีอากร การค้า การค้าไม้สัก การผูกขี้ และประกอบอาชีพอื่น ซึ่งล้วนแต่ทำรายได้
ได้ให้แก่บริเวณภาคเหนือตอนล่างเป็นจำนวนมาก

เมื่อสภาพเศรษฐกิจของบริเวณภาคเหนือตอนล่าง เป็นลักษณะการผลิตเพื่อการค้า
ผลผลิตที่สำคัญได้แก่ข้าว จึงเปิดโอกาสให้ชาวจีนเข้าไปมีบทบาททางการผลิต และการค้าข้าว
โดยเป็นผู้ประกอบการคือ นายทุนเงินกู้ พ่อค้าข้าวเปลือก และกิจการโรงสี ตลอดจนเป็นพ่อค้า
คนกลางในการนำสินค้าข้าวในรูปข้าวเปลือกและข้าวสาร ไปจำหน่ายบริเวณหัวเมืองอื่น จนถึง
ตลาดข้าวที่กรุงเทพฯ โดยการขนส่งทางเรือ ต่อมาเมื่อมีการสร้างเส้นทางรถไฟสายเหนือผ่าน
จึงทำให้ผลผลิตข้าวจากบริเวณภาคเหนือตอนล่างออกสู่ตลาดมากยิ่งขึ้น

การผลิตและการค้าข้าวของชาวจีนต้องหยุดชะงักลง เพราะได้รับผลกระทบจาก
สงครามโลกครั้งที่ 2 กิจการโรงสีบางโรงต้องเลิกกิจการ การค้าข้าวซบเซาเพราะราคาข้าว
ตกต่ำ ระบบการขนส่งไม่สะดวก

การที่ชาวจีนเข้ามามีบทบาททางการผลิตและการค้าข้าว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
ภายในบริเวณภาคเหนือตอนล่าง คือ ด้านเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดการขยายพื้นที่และการเพิ่ม
ผลผลิตข้าว การขยายตัวทางการค้าข้าว อุตสาหกรรมโรงสี และระบบการขนส่ง ส่วนทางด้าน
สังคมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิตของชาวนา การขยายตัวของกลุ่มชนชั้น
พ่อค้าจีน และการเติบโตของชุมชนเมือง